

POSUDEK EXTERNÍHO OPONENTA DOKTORSKÉ DIZERTAČNÍ PRÁCE:

“Interakce TRP kanálů s Ca²⁺ vazebnými proteiny a PIP₂” vypracované

Mgr. Blankou Holendovou

Předložená dizertační práce Mgr. Blanky Holendové byla vypracována v oddělení proteinových struktur Fyziologického ústavu AV ČR pod vedením Ing. Jana Teisingera, CSc.

Práce se zabývá určením a charakterizací vazebných domén vybraných podtypů TRP receptorů, u kterých na základě primární aminokyselinové sekvence byl předpovězen konsensuální vazebný motiv pro cytoplazmatické proteiny kalmodulin a S100A1 (TRPV2, TRPV5, TRPM3, TRPC6) a pro membránový fosfolipid fosfatidyl-inositol-4,5- bisfosfát (PIP₂; TRPV1).

Studium molekulárních mechanismů modulace aktivity TRP iontových kanálů prostřednictvím vazby membránových fosfolipidů a vápenatých iontů na univerzální nitrobuněčné proteiny obsahující konsensuální vazebné motivy, včetně tzv. EF-hand motivu, představuje jeden z aktuálních směrů výzkumu iontových kanálů. Biochemické a biofyzikální přístupy v tomto studiu představují nezbytný krok k identifikaci funkčně významných domén, které mohou nabýt potenciálně důležitý význam při hledání míst, kterými lze aktivitu TRP kanálů účinně regulovat. Není proto pochyby, že zvolené téma dizertační práce je aktuální a závažné a předložená práce přináší nové poznatky.

Struktura a formální úroveň práce a splnění cílů práce

Práce je přehledně uspořádaná, relevantně dokumentována obrázky, logicky promyšlená a psána přesným a stylisticky přímočarým stylem. Cíle práce jsou formulovány na str. 18 v pěti bodech zahrnujících identifikaci a charakterizaci vazebných domén pro CaM na karboxylových koncích receptorů TRPV2, TRPV5 a TRPC6, na aminovém konci receptoru TRPM3 a studium vazby fosfatidylinositol-4,5-bisfosfátu na TRPV1 receptor.

Podkladem experimentální části předložené práce jsou čtyři primární publikace v respektovaných mezinárodních časopisech (Amino Acids, IF 3.65, J. Biol. Chem., IF 4.6, Neurochem. Intl., IF 2.65, Plos One 3.53) souhrnně uvedené textem, jenž má včetně seznamu literatury a bez příložených publikací celkově 32 stran. V kapitole 5 je na třech stranách uveden souhrn výsledků předložených primárních publikací v hlavních souvislostech a v kontextu se současnou literaturou. Výsledky práce byly podrobeny odbornému recenznímu řízení a po technické stránce k nim nemám žádné zásadní připomínky.

Měla jsem příležitost přečíst a oponovat první dvě verze této dizertace v rámci interního oponentního řízení ve Fyziologickém ústavu AV ČR. Všechny mé připomínky a náměty k vylepšení formální i obsahové stránky práce autorka velmi pozorně zapracovala. Stávající předložená verze dizertace podle mého názoru neobsahuje věcné ani formální nedostatky.

Vlastní vědecký přínos práce

Předložená dizertace je uceleným souborem originálních výsledků publikovaných v impaktovaných mezinárodních časopisech (čtyři primární publikace o celkovém IF ~15). Výsledková část proto bezesporu svědčí o vědecké kvalitě a aktuálnosti řešené problematiky a z publikací uvedených v příloze je zřejmé, že autorka v průběhu postgraduálního studia získala bohaté zkušenosti samostatné a tvůrčí vědecké práce. Vysoce hodnotím systematickosti autorky a přímočarost při řešení experimentálních otázek.

Zejména bych chtěla ocenit skutečnost, že dizertační práce ve svém celku představuje metodicky ucelenou studii specificky zaměřenou na odhalení domén, které s vysokou pravděpodobností interagují s funkčně důležitými vazebnými proteiny a mohou určovat citlivost některých TRP receptorů k vápenatým iontům. Práce přináší zcela nové výsledky, které mohou v budoucnu přispět k rozpoznání klíčových domén a mechanismů, které se uplatňují v aktivaci řady TRP iontových kanálů. Výsledky dizertační práce jsou součástí aktuálního a velmi důležitého směru fyziologického výzkumu.

Závěr:

V souhrnu konstatuji, že předložená práce Mgr. Blanky Holendové prokazuje zvládnutí náročné odborné tematiky a splňuje obsahové náležitosti doktorské dizertační práce. Autorka práce prokázala schopnost kritického posouzení formulovaných hypotéz a schopnost samostatné a tvůrčí vědecké práce. Proto doporučuji udělení titulu Ph.D.

V Praze, 11. května 2015

RNDr. Viktorie Vlachová, DrSc.
Fyziologický ústav AV ČR
Vídeňská 1083
142 20 Praha 4 – Krč

Námět pro rozpravu:

1. Autorce se podařilo prokázat vazbu kalmodulinu u TRPV2, TRPV5, TRPM3 a TRPC6 receptorů. Byla již pro některá vazebná místa jednoznačně prokázána funkční úloha v aktivaci, případně v regulaci vápenatými ionty? Mohla by autorka komentovat své výsledky v porovnání s nejnovějšími relevantními studii, ve kterých byla u stejných nebo blízkých příbuzných TRP receptorů identifikována vazebná místa pro kalmodulin?
2. Může vazba kalmodulinu modulovat funkci iontových kanálů nezávisle na vápenatých iontech?
3. Je známo, že PIP₂ na TRPV1 receptoru kompetuje s kalmodulinem o vazebné místo (Kwon, 2007). Do jaké míry jde o obecný mechanismus a u kterých TRP receptorů se tento mechanismus uplatňuje funkčně, tj. jaký má fyziologický význam?